

موج ۲۵

مرحله‌ای
و جامع

ویژه آمادگی شرکت در امتحان‌های نهایی و نیم‌سال

عربی دوازدهم

(ریاضی - تجربی)

محسن آهویی، عرفان جالیزی

امتحان‌های
شبیه‌ساز نهایی

امتحان‌های
نیم‌سال اول و
دوم

امتحان‌های
درس به درس

پاسخ‌های
تشریحی +
کلید تصحیح

نکات آموزشی
برای مرور

امتحان‌های
نهایی اخیر

مقدمه

(دعای جوشن کبیر، فراز ۵۸)

«یا مَنْ فِي الْبَحَارِ عَجَائِبُهُ»

احتمالاً وقتی همه‌مون با دریا مواجه می‌شیم، اولین چیزی که توجه‌مون رو به خودش جلب می‌کنه، موج‌های دریاست که هم صدای گوش‌نوازی داره و هم آرامشی مثال‌زدنی برامون به ارمغان میاره. شاید سؤالی که همیشه برامون پیش اومده این باشه که اصلاً چرا موج دریا انقدر آرامش‌بخشه؟ چرا موج دریا می‌تونه برای لحظات طولانی، آدم رو محو خودش کنه؟ راستش رو بخواین هیچ دلیل (یا به قول شما جَوونا فکت) علمی‌ای نتونستیم براش پیدا کنیم به‌جز: اول اینکه موج به یه پشتوانهٔ عظیم به نام دریا تکیه زده و نمایان‌گر گوشه‌ای از پهناوری دریاست و دوم این ویژگی خاص موج که خیلی تکرار می‌شه، خیلی پشت همه، اصلاً یه جورایی نمی‌ذاره به آدم احساس خلأ دست بده.

خب؟ این همه راجع به «موج» حرف زدیم که بگیم کتاب «موج ۲۰ عربی دوازدهم» همون دو تا ویژگی رو داره که موج دریا داره؛ یعنی هم به یه پشتوانهٔ محکم تکیه زده (می‌دونید که منظورمون کتاب عربی دوازدهم تمامه دیگه!) و هم انقدر با آزمون‌های مبحثی و نیم‌سال و پایان‌سال و شبه‌نهایی، مطالب رو تکرار می‌کنه که اون آرامش روزهای قبل از امتحان نهایی تون رو تضمین می‌کنه.

کتاب «موج ۲۰ عربی دوازدهم» بر اساس آخرین تغییرات کتبی و کیفی امتحان نهایی نگارش شده؛ از ایجاد تغییرات جدی در ترجمه‌ها تا درک مطلب‌هایی که عین متن کتاب نیستن و اگه ما قبلش، چندین و چند بار این مدل آزمون‌ها رو ندیده باشیم، می‌تونن برامون دردسرهای جدی‌ای ایجاد کنن. به نظر ما، رسالت اصلی این کتاب اینه که کاری کنه شما قبل از امتحان نهایی، چند بار امتحان نهایی بدید، تصحیح کنید، رفع اشکال کنید و سرانجام، با کوله‌باری از آزمون و خطا، تجربه و آگاهی، به امتحان نهایی پا بذارید.

در این کتاب تلاش کرده‌ایم تا

- ۸ آزمون استاندارد درس به درس با استفاده از منتخب سؤالات امتحانات نهایی ادوار گذشته به همراه پاسخ‌نامهٔ کاملاً تشریحی تألیف شود.
- ۸ آزمون استاندارد نیم‌سال اول و دوم با رویکرد تماماً تألیفی به همراه پاسخ‌نامهٔ تشریحی تدوین شود.
- ۶ آزمون استاندارد شبه‌نهایی (کل کتاب) با رویکرد تماماً تألیفی به همراه راهنمای تصحیح تنظیم گردد.
- ۶ آزمون منتخب امتحانات نهایی سنوات اخیر به همراه کلید ادارهٔ کل ارزشیابی آموزش و پرورش گردآوری شود.

در پایان لازم می‌دانیم از همکاران ارزشمندمان در انتشارات الگو، سرکار خانم ستین مختار مدیر واحد ویراستاری و حرف‌چینی و سرکار خانم مریم احمدی برای حرف‌چینی و صفحه‌آرایی کتاب، تشکر و قدردانی نماییم. همچنین از سرکار خانم منیژه خسروی که زحمت ویراستاری علمی کتاب را تقبل فرمودند، سپاسگزار می‌نماییم.

مع الوصف، از تمام صاحب‌نظران، اساتید گران‌قدر و دانش‌آموزان تلاش‌گر سراسر کشور خواهشمندیم، این اثر را از انتقادات و پیشنهادات سازندهٔ خویش محروم نسازند و ما را در بهبود اثر بخشی آن، یاری کنند.

یا علی

دوستانانتان: محسن آهویی - عرفان جالیزی

فهرست مطالب

آزمون‌های درس به درس و نیم‌سال

آزمون‌های شبه‌نهایی و نهایی

آزمون ۱: درس اول	۲
آزمون ۲: درس اول	۵
آزمون ۳: درس دوم	۷
آزمون ۴: درس دوم	۹
آزمون ۵: نیم‌سال اول (۱)	۱۱
آزمون ۶: نیم‌سال اول (۲)	۱۳
آزمون ۷: نیم‌سال اول (۳)	۱۵
آزمون ۸: نیم‌سال اول (۴)	۱۷
آزمون ۹: نیم‌سال اول (۵)	۱۹
آزمون ۱۰: نیم‌سال اول (۶)	۲۱
آزمون ۱۱: درس سوم	۲۳
آزمون ۱۲: درس سوم	۲۵
آزمون ۱۳: درس چهارم	۲۷
آزمون ۱۴: درس چهارم	۲۹
آزمون ۱۵: نیم‌سال دوم (۱)	۳۱
آزمون ۱۶: نیم‌سال دوم (۲)	۳۳
آزمون ۱۷: کل کتاب (۱) - شبه‌نهایی	۳۵
آزمون ۱۸: کل کتاب (۲) - شبه‌نهایی	۳۷
آزمون ۱۹: کل کتاب (۳) - شبه‌نهایی	۳۹
آزمون ۲۰: کل کتاب (۴) - شبه‌نهایی	۴۱
آزمون ۲۱: کل کتاب (۵) - شبه‌نهایی	۴۳
آزمون ۲۲: کل کتاب (۶) - شبه‌نهایی	۴۵
آزمون ۲۳: کل کتاب (۷) - نهایی خرداد ۱۴۰۲	۴۷
آزمون ۲۴: کل کتاب (۸) - نهایی شهریور ۱۴۰۲	۴۹
آزمون ۲۵: کل کتاب (۹) - نهایی دی ۱۴۰۲	۵۱
آزمون ۲۶: کل کتاب (۱۰) - نهایی خرداد ۱۴۰۳	۵۳
آزمون ۲۷: کل کتاب (۱۱) - نهایی مرداد ۱۴۰۳	۵۵
آزمون ۲۸: کل کتاب (۱۲) - نهایی دی ۱۴۰۳	۵۷
پاسخ‌های تشریحی	۶۰

ردیف	سؤالات	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	تألیفی	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
۱	<p>تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:</p> <p>(الف) الْغَارُ يَقَعُ فَوْقَ قِمَّةِ جَبَلِ التَّوْرِ.</p> <p>(ج) السَّمَكَةُ تُطْلِقُ قَطْرَاتِ الْمَاءِ مُتَتَالِيَةً.</p> <p>(ب) سَمَكَةُ التَّيْلَانِيَا مِنْ أَغْرِبِ الْأَسْمَاكِ.</p> <p>(د) فَاتَّصَلَ السَّيِّدُ مُسْلِمِي بِصَدِيقِهِ مُصْلِحِ السَّيَّارَاتِ.</p>			نمره
۲	<p>عَيْنِ الْمَتَضَادِّ وَالْمُتَرَادِفِ فِي النَّصِّ التَّالِي:</p> <p>«أَبِي الشَّابِّ إِسْتَطَاعَ أَنْ يَصْعَدَ أَعْلَى الْجَبَلِ وَ لَكِنَّ جَدِّي الْعُجُوزَ فِي الطَّرِيقِ عَزَمَ أَنْ يَنْزِلَ مِنْهُ وَ قَدَّرَ أَنْ يَذْهَبَ إِلَى الْفَنْدُقِ الَّذِي فِي هَذِهِ الْمَدِينَةِ لِلإِسْتِرَاحَةِ»</p> <p>(الف) = (ب) ≠ (ج) ≠</p>			۰/۷۵
۳	<p>عَيْنِ الْكَلِمَةِ الْغَرِيبَةِ فِي الْمَعْنَى:</p> <p>(الف) الدَّم (۱) المِلْفَ (۲) العَظْمَ (۳) اللَّحْمَ (۴)</p>			۰/۲۵
۴	<p>أَكْتُبِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ:</p> <p>(الف) جمع كلمة «الْقِمَّة»: (ب) مُفْرَدَ كَلِمَةِ «الْحِجَاج»:</p>			۰/۵
۵	<p>انْتَخِبِ الْكَلِمَةَ الْمُنَاسِبَةَ لِلتَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةِ:</p> <p>(الف) مَكَانٌ لَطِيرَانِ الطَّائِرَاتِ فِي الْبِلَادِ:</p> <p>(ب) عَضُوٌّ مِنْ أَعْضَاءِ الْجِسْمِ يَقَعُ فِي فَمِنَا:</p> <p>(الف) التَّلْفَاز (۱) الخِيَام (۲) المَطَار (۳)</p> <p>(الف) الْأَسْنَان (۱) الْأَكْتَاغ (۲) الْأَعْيُن (۳)</p>			۰/۵
۶	<p>تَرْجِمِ الْآيَاتِ وَ الْعِبَارَاتِ إِلَى الْفَارْسِيَّةِ:</p> <p>(الف) «... رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً...» (۰/۵)</p> <p>(ب) «يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً» (۰/۷۵)</p> <p>(ج) مَنْ أَدْنَبَ وَ هُوَ يَضْحَكُ، دَخَلَ النَّارَ وَ هُوَ يَبْكِي. (۰/۵)</p> <p>(د) إِنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ أَوْلَى آيَاتِ الْقُرْآنِ عَلَى النَّبِيِّ فِي غَارِ حِرَاءِ. (۰/۵)</p> <p>(هـ) هُوَاةٌ سَمَكَةٌ السَّهْمِ مُعْجِبُونَ بِهَذِهِ السَّمَكَةِ. (۰/۵)</p> <p>(و) الْجِزَارَةُ هِيَ السَّيَّارَةُ الَّتِي تُسْتَعْمَدُ لِلْعَمَلِ فِي الْمَرْزَعَةِ. (۰/۵)</p> <p>(ز) يَشْتَأِقُ كُلُّ الْمُسْلِمِينَ إِلَى الْحَجِّ حِينَ يُشَاهِدُونَ الْحِجَاجَ فِي التَّلْفَازِ. (۰/۷۵)</p> <p>(ح) كَانَ رَجُلٌ أَحَدَ الْمُتَفَرِّجِينَ تَوْلَمَهَا وَ هُوَ لَا يَسْتَطِيعُ صُعُودَ أَعْلَى الْجَبَلِ. (۰/۷۵)</p> <p>(ط) هَلْ رَأَيْتُمَا غَارَ تَوْرِ الَّذِي لَجَأَ إِلَيْهِ النَّبِيُّ (ص) فِي طَرِيقِ هَجْرَتِهِ؟ (۰/۷۵)</p> <p>(ي) وَصَلَ الزَّوَّارُ إِلَى الْمَطَارِ مُتَأَخِّرِينَ وَ مَا زَكَبُوا الطَّائِرَةَ. (۰/۷۵)</p> <p>(ك) إِلَهِي عَامِلُنَا بِفَضْلِكَ وَ لَا تُعَامِلُنَا بِعَدْلِكَ. (۰/۷۵)</p> <p>(خرداد و دی ۱۴۰۰)</p> <p>(خرداد ۱۴۰۳)</p>			۷
۷	<p>انْتَخِبِ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجِمَةِ:</p> <p>(الف) هَذِهِ الْأَسْمَاكُ تَأْكُلُ الْفَرَائِسَ حَتَّى.</p> <p>(ب) رَأَيْتُ الْفَلَاحَ وَ هُوَ يَجْمَعُ الْمَحْصُولَ.</p> <p>(ج) كِشَاوَرَزِي رَا دِيدِمَ كِه مَحْصُولَ رَا جَمْعَ مِي كِنْد.</p> <p>(د) كِشَاوَرَزِي رَا دِيدِمَ دَر حَالِي كِه مَحْصُولَ رَا جَمْعَ مِي كَرْد.</p> <p>(الف) این ماهیها شکارها را زنده می خورند.</p> <p>(ب) رأیت الفلاح و هو یجمع المحصول.</p> <p>(ج) کشاورزی را دیدم که محصول را جمع می کند.</p> <p>(د) این ماهیان شکارهای زنده را می خورند.</p> <p>(شهریور ۹۸ و شهریور ۹۹)</p>			۰/۵
۸	<p>كَمَّلِ الْفَرَغَاتِ فِي التَّرْجِمَةِ الْفَارْسِيَّةِ:</p> <p>(الف) أَقْوَى النَّاسِ مَنْ عَفَا عَدُوَّهُ مَقْتَدِرًا.</p> <p>(ب) أَتَذَكَّرُ جَبَلَ التَّوْرِ الَّذِي كَانَ النَّبِيُّ (ص) يَتَعَبَّدُ فِيهِ.</p> <p>(الف) اقوی الناس من عفا عدوه مقتدرًا.</p> <p>(ب) أتذكر جبل التور الذي كان النبي (ص) يتعبد فيه.</p> <p>(الف) مردم کسی است که دشمنش را بیخشد.</p> <p>(ب) کوه نور را که پیامبر در آن</p>			۱

ردیف	سؤالات	نمره
۹	<p>تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ التَّالِيَةَ: «امْتَنَعَ: خودداری کرد»</p> <p>(الف) كَانَ قَدْ اِمْتَنَعَ: (خرداد ۹۹) (ب) لَا تَمْتَنِعُوا: (ج) قَدْ تَمْتَنِعُونَ: (خرداد ۹۹)</p> <p>(د) لَمْ أَتَذَكَّرْ بَعْضَ ذِكْرِيَاتِي: (هـ) لَا يَتَذَكَّرُوا الْبَاطِلَ: (و) تَذَكَّرُوا أَيَّامَ شَبَابِكُمْ:</p>	۱/۵
۱۰	<p>عَيِّنِ الْحَالَ فِي الْجُمَلَاتِ التَّالِيَةِ ثُمَّ تَرْجِمِ:</p> <p>(الف) «... وَ خُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا» (ب) جَاءَ صَدِيقُهُ وَ هُوَ يَجْرُ سَيَّارَةً بِالْجَزَارَةِ.</p>	۱
۱۱	<p>إِبْحَثْ عَنِ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ فِي الْجُمَلِ:</p> <p>أَخَذَ السَّيَّارَةَ إِلَى مَوْقِفِ التَّصْلِيحِ. (د۱ ۹۸) - مَنْ عَاشَ بِوَجْهِينِ، مَاتَ خَاسِرًا. - أَتَمَّمْتَنِي أَنْ أَتَشْرِفَ إِلَى مَكَّةَ الْمُكْرَمَةِ. - أُولَى آيَاتِ الْقُرْآنِ نَزَلَتْ عَلَى النَّبِيِّ فِي غَارِ حِرَاءِ.</p> <p>(الف) اسم التفضيل (ب) اسم المكان (ج) اسم الفاعل (د) اسم المفعول (هـ) اسم مبالغة</p> <p>تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:</p> <p>(و) هَذَا الْمِزَارُ رَجُلٌ صَبَّارٌ وَ مُحْتَرَمٌ.</p>	۲
۱۲	<p>عَيِّنِ مَا فِيهِ الْحَالُ:</p> <p>(۱) لَمَّا رَجَعَ النَّاسُ شَاهَدُوا أَصْنَافَهُمْ مُكَسَّرَةً. (۲) شَاهَدَتْ جَمَاعَةٌ مِنَ الْمُتَفَرِّجِينَ الْمَسْرُورِينَ أَمَامَ الْمَلْعَبِ.</p>	۰/۲۵
۱۳	<p>عَيِّنِ الصَّحِيحَ لِلْفِرَاقِ. (كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ)</p> <p>(الف) أَخَذْتُ سَيَّارَةَ أَبِي إِلَى مَوْقِفِ التَّصْلِيحِ.</p> <p>(ب) عِنْدَمَا أَرَى صُورَ الشُّهَدَاءِ فِي التَّلْفَازِ يَجْرِي يَ عَلَى أَعْيُنِي.</p> <p>(ج) عِنْدَ الْأَمْرَاضِ الصَّعِيْبَةِ قَدْ نَلَجْنَا إِلَى</p>	۰/۷۵
۱۴	<p>أَكْمِلِ الْفِرَاقَ بِمَا يَكُونُ حَالًا:</p> <p>(الف) الطالبة مظلومة. (أصبحت، ساعدت، جلست)</p> <p>(ب) رَأَيْتُ الْفَلَاحِينَ (وَهُمْ يَجْمَعُونَ الْمَحَاصِلَ، هُمْ يَجْمَعُونَ الْمَحَاصِلَ، وَ يَجْمَعُونَ الْمَحَاصِلَ)</p> <p>(ج) ذَهَبَ الطَّالِبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ (فَرِحَةً، مَاشِيًا، هُوَ مَسْرُورٌ)</p>	۰/۷۵
۱۵	<p>عَيِّنِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِمَا تَحْتَهُ خَطٌّ:</p> <p>(الف) يَبْقَى الْمُحْسِنُ حَيًّا وَ إِنْ نَقِلَ إِلَى مَنَازِلِ الْأَمْوَاتِ. (ب) هَذِهِ السَّمَكَةُ تَبْلَعُ صِغَارَهَا عِنْدَ الْخَطْرِ.</p>	۰/۷۵
۱۶	<p>عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ:</p> <p>(الف) يُشَجِّعُ:</p> <p>(۱) فَعْلٌ مُضَارِعٌ «مصدره: تشجيع»، حروفه الأصلية «ش ج ع» / فعل و فاعله « المتفرجون »</p> <p>(۲) فَعْلٌ مُضَارِعٌ، مُفْرَدٌ مَذَكَّرٌ غَائِبٌ، مَجْهُولٌ / فَعْلٌ وَ جُمْلَةٌ فَعْلِيَّةٌ</p> <p>(ب) مَسْرُورِينَ:</p> <p>(۱) اسم، جمع مذکر سالم، معرفة / صفة</p> <p>(۲) اسم، جمع سالم، نكرة، اسم المفعول / حال</p>	۰/۵
۱۷	<p>إِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:</p> <p>لِلتَّمْسَاحِ صَدِيقٌ مَخْلُصٌ مِنَ الطَّيُورِ، نَرَى بَيْنَهُمَا تَعَامُلًا عَجِيبًا. هَذِهِ الطَّيُورُ تَدْخُلُ فِي فَمِ التَّمْسَاحِ لِتَجْمَعَ بِمَقَارِهَا كُلَّ مَا عُلقَ بَيْنَ أَسْنَانِ ذَلِكَ الْحَيْوَانِ مِنَ الطَّعَامِ وَ تَأْكُلُهُ. فَلَا خَطَرَ يَهْدِدُهَا فِي الدَّخُولِ إِلَى فَمِ هَذَا الْحَيْوَانِ.</p> <p>(الف) هَلْ يَوْجَدُ تَعَامُلٌ بَيْنَ الطَّيُورِ وَ التَّمْسَاحِ؟</p> <p>(ب) لِمَ تَدْخُلُ الطَّيُورُ إِلَى فَمِ التَّمْسَاحِ؟</p> <p>(ج) مَاذَا عُلقَ بَيْنَ أَسْنَانِ التَّمْسَاحِ؟</p> <p>(د) عَيِّنِ الصَّحِيحَ حَوْلَ التَّمْسَاحِ:</p> <p>(۱) صَدِيقِ الطَّيُورِ. (۲) يَأْكُلُ الطَّيُورَ سَرِيعًا.</p>	۱
۲۰	<p>موفق باشيد.</p>	

ردیف	سؤالات	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	تألیفی	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
۱	تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ: الف) مَنْ عَاشَ بِوَجْهِينَ، مَاتَ خَاسِرًا. ج) إِنَّ سَيَّارَتَنَا الْغَالِيَةَ مُعْطَلَةٌ.		ب) لَا لِيَأْسَ أَجْمَلُ مِنَ الْعَافِيَةِ. د) يَوْمَ الْبَعْثِ يَوْمَ الْحِسْرَةِ لِلْكَفَّارِ.	نمره
۲	عَيْنِ الْمُتَضَادِّ وَ الْمُتَرَادِفِ فِي النَّصِّ التَّالِي: «إِنَّ السَّيِّدَ مُسْلِمِي رَجُلٌ صَادِقٌ لَكِنَّ أَخَاهُ كَاذِبٌ. مَنْ أذْنَبَ وَ هُوَ يَضْحَكُ، دَخَلَ النَّارَ وَ هُوَ يَبْكِي. بَيَّتُ صَدِيقِي قَرِيبٌ مِنْ دَارِ مُدِيرِ الْمَدْرَسَةِ.» الف) = ب) ≠ ج) ≠			۰/۷۵
۳	عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الْغَرِيبَةَ فِي الْمَعْنَى: الف) الدَّهَبُ ب) العَظْمُ ج) التُّحَّاسُ د) الفِضَّةُ			۰/۲۵
۴	أَكْتُبِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ: الف) جَمْعُ كَلِمَةِ «الْقَرْيَةِ»: ب) مُفْرَدُ كَلِمَةِ «السِّيَّاح»:			۰/۵
۵	انْتِخِبِ الْكَلِمَةَ الْمُنَاسِبَةَ لِلتَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةِ: الف) مَفْسُدَةٌ يَتَّبَعُ الْمُؤْمِنُ عَنْهَا: ب) سَيَّارَةٌ نَسْتَعْمِدُهَا لِلْعَمَلِ فِي الْمَرْزَعَةِ: الف) الطَّائِرَةُ ب) الْجَرَّازَةُ ج) الْإِحْسَانُ د) اللَّحْمُ هـ) الْغَضَبُ و) النَّظَّارَةُ ز) الْجَرَّازَةُ			۰/۵
۶	تَرْجِمِ الْآيَةَ وَ الْعِبَارَاتِ إِلَى الْفَارْسِيَّةِ: الف) «وَلَا تَهِنُوا وَ لَا تَحْزَنُوا وَ أَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ» (۰/۵) ب) لَا قُدْرَةَ لِلصَّنَمِ عَلَى مُسَاعَدَتِكُمْ. (۰/۵) ج) لَمْ يَصِلِ الْمُسَافِرَانِ إِلَى الْمَطَارِ مُتَأَخِّرِينَ فَرَكِبَا الطَّائِرَةَ. (۰/۵) د) لَا يُحَرِّقُ النَّاسُ مَنْ يُرِيدُ أَنْ يُنْقِذَهُمْ مِنْ عِبَادَةِ الْأَصْنَامِ. (۰/۷۵) هـ) لَعَلَّ مُجِيبَ الدَّعَوَاتِ يَجْعَلُ التَّوْفِيقَ حَظَّنَا فِي الْحَيَاةِ. (۰/۷۵) و) لَبِثَ التَّمَائِيلُ الْمَصْنُوعَةَ مِنَ الْأَحْجَارِ لَا تُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ. (۰/۷۵) ز) نَقَطَعَ الْأَخْشَابَ بِآلَةٍ تَكُونُ سِنِّهَا الْغَرِيضَةَ مِنَ الْحَدِيدِ. (۰/۷۵) ح) أَتْرَكُوا الشَّعَائِرَ الْخُرَافِيَّةَ لِكَيْ تَبْقُوا فِي الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ. (۰/۷۵) ط) مَنْ لَا يَرْحِمِ النَّاسَ لَا يَرْحَمُ. (۰/۵) ي) يَذْكُرُ أَسْتَاذٌ تَلَامِيذَهُ الْقَدَمَاءَ، يَكُونُ الْأَسْتَاذُ مِنْ أَقْرَبَائِهِ. (۰/۵) ك) لَتَتَأَكَّدَ سَمَكَةُ التِّيَلِيَا مِنْ إِنْقَاذِ صِغَارِهَا تَبَلُّغِهَا عِنْدَ الْخَطَرِ. (۰/۷۵)			۷
۷	انْتِخِبِ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجِمَةِ: الف) «وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَ الصَّلَاةِ» ب) أَنْتِ تَعْلَمِينَ أَنَّ رَجُلِي تَوَلَّيْتَنِي. ج) أَنْتِ تَعْلَمِينَ أَنَّ رَجُلِي تَوَلَّيْتَنِي. د) أَنْتِ تَعْلَمِينَ أَنَّ رَجُلِي تَوَلَّيْتَنِي.		۱) از صبر و نماز کمک خواستند. ۲) تو می دانستی که پاهایم درد می کرد. ۳) تو می دانستی که پاهایم درد می کرد.	۰/۵
۸	كَمِّلِ الْفَرَاقَاتِ فِي التَّرْجُمَةِ الْفَارْسِيَّةِ: الف) أَقْوَى النَّاسِ يَعْفُو عَدُوَّهُ مُقْتَدِرًا. ب) سَمَكَةُ السَّهْمِ تُجِبُّ أَنْ تَأْكُلَ الْفَرَائِسَ الْحَيَّةَ.	 مردم دشمنش را با اقتدار ماهی دوست دارد که زنده را بخورد.	۱

ردیف	سؤالات	نمره
٩	<p>تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ التَّالِيَةَ: «تَذَكَّرَ: به یاد آورد»</p> <p>(الف) لَنْ يَتَذَكَّرَ جَدُّكَ بَعْضَ ذِكْرِيَاتِهِ. (ب) تَذَكَّرُوا ذِكْرِيَاتِ الْحَجِّ رَجَاءً. (ج) تَذَكَّرَنِي أَسَاتُذُ الْجَامِعَةِ.</p> <p>«قَرَأَ: خواند»</p> <p>(د) إِنْ تَقْرَأُ دَرْسَكَ تَنْجَحُ فِي الْإِمْتِحَانِ. (هـ) الطَّالِمَاتَانِ تَقْرَأْنَ دُرُوسَهُمَا مُجَدِّتَيْنِ.</p> <p>(و) سَوْفَ تَقْرَأُ دُرُوسَنَا.</p> <p>«شَاهَدَ: دید»</p> <p>(ز) لَمْ أَشْهَدْ صُوراً مِنْ ظَاهِرَةِ مَطَرِ السَّمَكِ. (ح) جَلَسْنَا أَمَامَ التَّلْفَازِ وَ نَحْنُ نَشَاهِدُ الْحُجَّاجَ.</p>	٢
١٠	<p>عَيِّنِ الْفِعْلَ الْمُنَاسِبَ لِلْفَرَاغِ:</p> <p>(الف) إِخْوَتِي بِجَوْلَةٍ عِلْمِيَّةٍ فِي الْإِنْتَرْنَتِ. (١) قَامَ (٢) قَامَتْ (٣) قَامُوا</p> <p>(ب) إِنَّكَ عَلَى النَّاسِ. (١) لَا تَتَوَكَّلْ (٢) لَا تَتَوَكَّلُونَ (٣) لَا تَتَوَكَّلِينَ</p> <p>(ج) يَا مُؤْمِنُونَ اسْمَ اللَّهِ عَلَى الطَّعَامِ. (١) أَذْكَرِي (٢) أَذْكَرُوا (٣) أَذْكَرُنَ</p> <p>(د) يَا زَمِيلَاتِي شَيْئاً عَلَى الْجِدَارِ. (١) لَا تَكْتُبِي (٢) لَا تَكْتُبَا (٣) لَا تَكْتُبْنَ</p>	١
١١	<p>عَيِّنِ الْعِبَارَةَ الَّتِي فِيهَا لَا التَّافِيَةُ لِلْجِنْسِ:</p> <p>(١) لِمَاذَا لَا تُحْسِنُ إِلَى النَّاسِ؟ (٢) لَا تَنْصُرِ الَّذِي يَظْلِمُ لِلْمُؤْمِنِينَ.</p> <p>(٣) لَا صَدِيقَ لَكَ لِأَنَّكَ مُخْتَالٌ.</p>	٥/٢٥
١٢	<p>عَيِّنِ مَا فِيهِ حَرْفٌ مِنَ الْحُرُوفِ الْمَشْبَهَةِ بِالْفِعْلِ:</p> <p>(١) إِنْ تَصْعَدُوا جَبَلَ التَّوْرِ فَانْتُمْ أَقْوِيَاءُ. (٢) مَا سَافَرْتُ إِلَى إِيْرَانٍ لَكُنْتِي أَحَبَّ الْمُسَافِرَةِ إِلَيْهَا.</p> <p>(٣) يُحَاوَلُ الْعُلَمَاءُ أَنْ يَعْرِفُوا سِرَّ ظَاهِرَةٍ غَرِيبَةٍ.</p>	٥/٢٥
١٣	<p>عَيِّنِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:</p> <p>(الف) اِزْدَادَاتُ الْخُرَافَاتِ فِي أَدْيَانِ النَّاسِ. (ب) إِنَّهَا تُطَلِّقُ قَطْرَاتِ الْمَاءِ مُتتَالِيَةً مِنْ فَمِهَا إِلَى الْهَوَاءِ.</p> <p>(ج) تَكْذِبُونَ عَلَى سَائِرِ النَّاسِ وَ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ. (د) الْعُمَّالُ مَشْغُولُونَ بِصُنْعِ الْكِرَاسِيِّ الْحَشِيَّةِ.</p>	٢
١٤	<p>إِبْحَثْ عَنِ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ فِي الْجُمَلِ:</p> <p>يَتَرَكُ الرَّجُلُ الْمُؤَخَّرَ الْمُعْبَدَ بَعْدَ تَكْسِيرِ الْأَصْنَامِ. - لَا سَوْءَ أَسْوَأُ مِنَ الْكُذِبِ. - لَمَّا رَجَعَ النَّاسُ شَاهَدُوا أَصْنَامَهُمْ مُكْسَّرَةً.</p> <p>(الف) اسم المفعول (ب) اسم المكان (ج) اسم الفاعل (د) اسم التفضيل</p> <p>تَرْجِمِ مَا تَحْتَهُ خَطٌّ:</p> <p>(هـ) «جَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ» (و) تَمَّتِي الْمُرَارِعُ: لَيْتَ الْمَطَرُ يَنْزِلُ كَثِيراً.</p>	١/٥
١٥	<p>عَيِّنِ الصَّحِيحَ لِلْفَرَاغِ: (كَلِمَاتَانِ زَائِدَتَانِ) (الكَاْفِرُ / أَسْفَلُ / الْحَنِيفُ / أَعْلَى)</p> <p>(الف) تَارِكٌ لِلْبَاطِلِ. (ب) الْكَتْفُ عُضْوٌ يَقَعُ الْجِدْعِ.</p>	٥/٥
١٦	<p>إِقْرَأِ النَّصَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ:</p> <p>شَاهَدَ مُحَمَّدٌ شَاباً مُتَكَبِّراً فِي الْمَلْعَبِ كَانَ أَبَاهُ مِنَ الْمَسْؤُولِينَ. فَافْتَحَرَ بِنَسَبِهِ وَ طَلَبَ مِنَ الْآخَرِينَ أَنْ يَحْتَرِمُوهُ. فَجَاءَ مُحَمَّدٌ عِنْدَ الشَّابِّ وَ نَصَحَهُ بِعَدَمِ الْفَخْرِ بِالنَّسَبِ وَ قَالَ لَهُ: إِعْلَمْ أَنَّ النَّاسَ لِأُمَّمٍ وَ لِأَبٍ. فَإِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَقْلِ ثَابِتٍ وَ حَيَاءٍ وَ عَفَافٍ وَ أَدَبٍ.</p> <p>(الف) مَنْ خَاطَبَهُ مُحَمَّدٌ؟</p> <p>(ب) مَاذَا طَلَبَ الشَّابُّ الْمُتَكَبِّرُ مِنَ السَّائِرِينَ؟</p> <p>(ج) هَلْ يَكُونُ الْفَخْرُ بِالْعَفَافِ مَذْمُوماً؟</p> <p>(د) عَيِّنِ الْخَطَأَ عَنِ الَّذِي كَانَ يَفْخَرُ بِالنَّسَبِ:</p> <p>(١) هُوَ كَانَ مِنَ الْمُتَوَاضِعِينَ. (٢) كَانَ وَالِدُهُ مِنَ الْمَسْؤُولِينَ.</p>	١
٢٥	موقِّق باشيد.	

ردیف	سؤالات	تألیفی	مدت امتحان: ٨٠ دقیقه
١	<p>ترجم الكلمات التي تحتها خط:</p> <p>(الف) يُحْفَرُ التُّرَابُ الجافَ لِيَصِيدَ نَوْعَ مِنَ السَّمَكِ.</p> <p>(ب) لِمَ لَا تَوْجَدُ مَدْرَسَةً ثانَوِيَّةً فِي قَرْيَتِنَا؟</p> <p>(ج) هَلْ فَاضَتْ عَيْنُ الكَافِرِ مِنْ خَشْيَةِ اللهِ؟</p> <p>(د) الحَاجُّ اسْتَلَمَ الحَجَرَ بالكَعْبَةِ الشَّرِيفَةِ.</p> <p>(شهریور ١٤٠٣)</p>		
٢	<p>عین المتضاد و المترادف في العبارات التالية:</p> <p>«الاعمال الصعبة التي نحسنها ستغير الظروف القاسية. من أعان الفقراء نصره الله. وجد الشرطي محل احتفاء المجرم فانتظر ظهوره.»</p> <p>(الف) = (ب) = (ج) ≠</p>		٠/٧٥
٣	<p>عین الكلمة الغريبة في المعنى:</p> <p>(١) السلام (٢) الصلح (٣) النزاع (٤) السكينة</p>		٠/٢٥
٤	<p>أكتب المطلوب منك:</p> <p>(الف) جمع كلمة «الحلم»:</p> <p>(ب) مفرد كلمة «الشدايد»:</p>		٠/٥
٥	<p>انتخب الكلمة المناسبة للتوضيحات التالية:</p> <p>(الف) حيوان ليس له أحبال صوتية:</p> <p>(١) الزرافة (٢) الدب (٣) الفأر</p> <p>(ب) جدار يقوم العمال ببنائه:</p> <p>(١) الأساور (٢) السوار (٣) السور</p>		٠/٥
٦	<p>ترجم الآية و العبارات إلى الفارسية:</p> <p>(الف) ﴿لَا يَأْسُ مِنْ رَوْحِ اللهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ﴾ (٠/٥)</p> <p>(ب) لِيَتَّقِيَ العاقل العلم بالكتابة لأن العلم صيد. (٠/٧٥)</p> <p>(ج) علينا بالدفاع عن الوطن أمام الأعداء الذين يهجمون على بلادنا هجوماً قاسياً. (٠/٧٥)</p> <p>(د) لِمَ لَا تُصَدِّقُونَ أَنَّ عَدَدَ النَّمْلِ فِي العَالَمِ يَفُوقُ عَدَدَ البَشَرِ بِمِليُونِ مَرَّةٍ تَقْرِيباً؟ (٠/٧٥)</p> <p>(هـ) كِلا هَذَيْنِ التِّلْمِيذَيْنِ يَكُونَانِ جَدِيرَيْنِ بِهَذِهِ المَسْئُولِيَّةِ. (٠/٥)</p> <p>(و) مَعْلوماتنا عن طيسفون كثيرة. فهي كانت عاصمة الساسانيين. (٠/٥)</p> <p>(ز) هُنَاكَ عُيُونٌ لَا تَبْكِ يَوْمَ القِيَامَةِ. (٠/٥)</p> <p>(ح) اسْتَخْرَجْنَا الزَّيْتَ مِنْ كَبَدِ الحوتِ اسْتِخْرَاجاً لِصِنَاعَةِ مَوَادِّ التَّجْمِيلِ. (٠/٧٥)</p> <p>(ط) لَوْ لَا الحَاكِمِ الطَّالِمِ لَرَغِبَ أَهْلُ الشَّامِ فِي زِينِ العَابِدِينَ (ع). (٠/٧٥)</p> <p>(ي) رَبُّ مَوْمِنٍ يَسْتُرُ حَيْثُ لِأَهْلِ البَيْتِ (ع). (٠/٥)</p> <p>(ك) لَمْ يَتَصَفَّحْ أَعْضَاءُ أُسْرَتِي ذَلِكَ الكِتَابِ النَّافِعِ إِلَّا وَالِدِي المُعَمَّرِ. (٠/٧٥)</p>		٧
٧	<p>انتخب الصحيح في الترجمة:</p> <p>(الف) مَنْ تَعَلَّمَ الإنْجِلِيزِيَّةَ مِنَ السُّيَاحِ فَهُوَ مُجْتَهِدٌ.</p> <p>(١) کسی که انگلیسی را از گردشگران بیاموزد، از افراد تلاشگر است.</p> <p>(٢) هرکس که انگلیسی را از گردشگران آموخت، کوشا است.</p> <p>(ب) يُقَالُ إِنَّ الكِتَابَ المُفِيدَ يَزِيدُ قُوَّةَ الإنسانِ عَلَى الفَهِمِ.</p> <p>(١) گفته می‌شود همانا کتاب سودمند، نیروی انسان بر فهم را افزایش می‌دهد.</p> <p>(٢) می‌گویند که کتاب سودمند، نیروی انسان بر فهم را زیاد می‌کند.</p>		٠/٥

ردیف	سؤالات	نمره
٨	كَمَلِ الْفَرَاقَاتِ فِي التَّرْجُمَةِ الْفَارْسِيَّةِ: الف) اَعْلَمُوا أَنَّ جَذْبَ الْغِذَاءِ الْمُنَاسِبِ مِنْ مَزَايَا كُلِّ جِسْمٍ قَوِيٌّ. كه جذب کردن غذای مناسب از مزیت‌های بدن نیرومندی است. ب) لَكَ تَجَارِبٌ قِيَمَةٌ لَكِنَّ التَّجَارِبَ لَا تُغْنِيكَ عَنِ الْكُتُبِ. تجربه‌های ارزشمندی، اما این تجربه‌ها تو را از کتاب‌ها	١
٩	تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ التَّالِيَةَ: «دَرَسَ: درس خواند، تحصیل کرد» الف) قَدْ دَرَسْتُ وَالِدَتِي فِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ. ب) لَمْ يَدْرَسِ الْعَقَادُ فِي جَامِعَةِ أَنْقَرَةَ. ج) إِنْ تَدْرَسُوا جَيِّدًا تَصِلُوا إِلَى غَايَاتِكُمْ. «اجتهد: تلاش کرد» د) لِيَجْتَهِدْ فِي الْمَجَالِ الثَّقَافِيِّ. ه) اِجْتَهِدُوا فِي قِرَاءَةِ الْكُتُبِ النَّافِعَةِ. و) لَا يَجْتَهِدُ الْكَسُولُ لِلْحَصُولِ عَلَى أَهْدَافِهِ. «واصل: ادامه داد» ز) لَا تَوَاصِلِي الْإِصْرَارَ عَلَى الْخِلَافَاتِ. ح) لَنْ يُوَاصِلَ حَبِيبِي دِرَاسَتَهُ فِي الْجَامِعَةِ.	٢
١٥	إِبْحَثْ عَنِ هَذِهِ الْأَسْمَاءِ فِي الْجُمْلِ: «كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ» - لَا شَيْءَ أَحَقُّ بِالسَّجْنِ مِنَ اللِّسَانِ. - مَا شَاهَدْتُ فِي الْمَكْتَبَةِ إِلَّا أَحَدَ زُمَلَائِي. - الرَّجُلُ الْعَلَامَةُ أَكَلَ الطَّعَامَ الْمَطْبُوعَ وَ شَكَرَتْ الْمَرْأَةُ الَّتِي طَبَخَتْهُ. الف) اسم المفعول ب) اسم المكان ج) اسم الفاعل د) اسم التفضيل ه) اسم المبالغة تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَظٌّ: و) أَضْعَفُ النَّاسِ مَنْ ضَعَفَ عَنِ كَيْمَانِ سِرِّهِ. ز) الْعُمَالُ الْمُجِدُونَ يَشْتَغِلُونَ فِي الْمَصْنَعِ.	٢
١١	مَيِّزْ فِي الْعَبَارَتَيْنِ التَّالِيَتَيْنِ: لَا يَحْتَاجُ السَّمُكُ الْمَدْفُونُ إِلَى الْمَاءِ وَالْهَوَاءِ احْتِيَاجَ الْأَحْيَاءِ. - لَا يَطْلُبُ الْمُؤْمِنُونَ الْحَاجَةَ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهَا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ. الف) المُسْتَنَى مِنْهُ ب) المُسْتَنَى ج) المفعول المطلق د) نوع المفعول المطلق	١
١٢	عَيْنَ مَصْدَرًا يُقِيدُ التَّشْبِيهَ: الف) أَنْكَرَ هِشَامُ زَيْنَ الْعَابِدِينَ (ع) إِنْكَارًا. ب) يَعِيشُ الْبَخِيلُ فِي الدُّنْيَا عَيْشَ الْفُقَرَاءِ.	٥ / ٢٥
١٣	عَيْنَ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَظٌّ: الف) مَدَّ رِجْلَكَ عَلَى قَدْرِ كِسَائِكَ. ب) قَرَأْتُ الْكِتَابَ التَّارِيخِيَّ إِلَّا مَصَادِرَهُ.	١ / ٢٥
١٤	عَيْنَ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ: (كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ) الف) شَخْصٌ يَكْتُبُ مَقَالَاتٍ فِي الصُّحُفِ. ب) الْعَالِمُ الَّذِي لَهُ أَفْكَارٌ عَمِيقَةٌ وَ حَدِيثَةٌ. (المُصَحَّفُ / التَّنَكُّرُ / الصَّحْفِيُّ / الْمُفَكَّرُ)	٥ / ٥
١٥	إِقْرَأِ النَّصَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: هُنَاكَ طَائِرٌ يُسَمَّى «بِرْنَاكِل» يَبْنِي عُشَّهُ فَوْقَ جِبَالٍ مُرْتَفِعَةٍ بَعِيدًا عَنِ الْمُفْتَرِسِينَ. وَ عِنْدَمَا تَكْبُرُ فِرَاحُهُ، يُرِيدُ مِنْهَا أَنْ تَقْفَزَ مِنْ عُشِّهَا الْمُرْتَفِعِ. تَقْدِزُ الْفِرَاحُ نَفْسَهَا وَاحِدًا وَاحِدًا مِنْ جَبَلٍ يَبْلُغُ ارْتِفَاعَهُ أَكْثَرَ مِنْ أَلْفِ مِثْرٍ. وَ تَصْطَدِمُ بِالصُّخُورِ عِدَّةَ مَرَّاتٍ. الف) بِمِ تَصْطَدِمُ الْفِرَاحُ عِنْدَمَا تَقْفَزُ مِنَ الْعُشِّ؟ ب) أَيْنَ يُصْنَعُ عُشُّ بِرْنَاكِل؟ ج) أَيُّ طَائِرٍ يَطْلُبُ مِنْ فِرَاحِهِ الْقَفْزَ مِنَ الْوُكْنَةِ؟ د) كَيْفَ تَقْدِزُ الْفِرَاحُ نَفْسَهَا مِنَ الْجَبَلِ الْمُرْتَفِعِ؟	١
١٦	عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ: الف) ذَهَبْنَا: ١) الْفِعْلُ الْمَاضِي «لَهُ حَرْفٌ زَائِدٌ وَاحِدٌ»، لِلْمُتَكَلِّمِ وَحْدَهُ / فِعْلٌ وَ الْجُمْلَةُ فِعْلِيَّةٌ ٢) الْفِعْلُ الْمَاضِي «مَصْدَرُهُ: ذَهَابٌ»، لِلْمُتَكَلِّمِ مَعَ الْغَيْرِ / فِعْلٌ وَ مَعَ فَاعِلِهِ جُمْلَةٌ فِعْلِيَّةٌ ب) الْبُسْتَانُ: ١) اسْمٌ، مَفْرُودٌ، مُعْرَفٌ بِأَلْ / مَجْرُورٌ بِحَرْفِ جَرٍّ ٢) الْاسْمُ الْمُثَنَّى، مَذَكَّرٌ، مَعْرُوفٌ / مِضَافٌ إِلَيْهِ	٥ / ٥
٢٥	موفق باشيد.	٢٥

مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	تألیفی	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	امتحان نهایی: عربی ۳
ردیف	سؤالات	نمره	
۱	تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ: الف) نَسْتَمِعُ إِلَى نَصَائِحِ الْعَلَمِ وَ نَعْمَلُ بِهَا. ب) رَجُلِي تَوَلَّمَنِي فَلَا أَسْعُدُ مِنَ الْجَبَلِ. ج) «لَا يَتَزَكُّ اللَّهُ الْإِنْسَانَ سُدًى» د) أَنَا وَائِقٌ أَنْ مُطَالَعَةَ الْكُتُبِ تَنْفَعُكَ.	۱	
۲	عَيْنِ الْمُتَضَادِّ وَ الْمُتَرَادِفِ فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ: «يَا إِلَهِي اجْعَلِ التَّوْفِيقَ حَظِّي وَ نَصِيبِي فِي الْحَيَاةِ. أَكْبُرُ الْحُمُقِ الْإِعْرَاقُ فِي الْمَدْحِ وَ الدَّمُّ. فَمَنْ عَنِ مَجْلِسِكَ لِوَالِدِكَ وَ احْتِرَمِ أُمَّكَ.» الف) = ب) ≠ ج) ≠	۰/۷۵	
۳	عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الْغَرِيبَةَ فِي الْمَعْنَى: الف) المفسدة (۱) المزرعة (۲) المصنع (۳) المطعم (۴)	۰/۲۵	
۴	أَكْتُبِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ: الف) جمع كلمة «الوجه»: ب) مفرد كلمة «الآلهة»:	۰/۵	
۵	انْتِخِبِ الْكَلِمَةَ الْمُنَاسِبَةَ لِلتَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةِ: الف) جَعَلَهُ غَنِيًّا لَا حَاجَةَ لَهُ: ب) الَّذِي لَا يَرْتَكِبُ الْمَعَاصِيَ: الف) الهاوي (۱) التقي (۲) الضائر (۳) أغنى (۳) تذكّر (۲)	۰/۵	
۶	تَرْجِمِ الْآيَاتِ وَ الْعِبَارَاتِ إِلَى الْفَارْسِيَّةِ: الف) «لَا عَلِمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا» (۰/۵) ب) «كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ» (۰/۵) ج) أَعْتَقِدُ أَنَّ الْفِكْرَةَ الْوَاحِدَةَ إِذَا طَرَحَهَا أَلْفُ كَاتِبٍ أَصْبَحَتْ أَلْفَ فِكْرَةٍ. (۰/۷۵) د) ضَعَّفَ أَخِي عَنِ كِتْمَانِ سِرِّهِ وَ هُوَ يُحَاوِلُ أَنْ يَسْتَرَهُ. (۰/۷۵) هـ) بَيْنَمَا كَانَ يَعْْبُدُ النَّاسُ الْأَصْنَامَ إِذْ دَخَلَ رَجُلٌ حَنِيفٌ فِي الْمَعْبَدِ. (۰/۷۵) و) مَا أَنْكَرَ رَبِّينَ الْعَابِدِينَ (ع) إِلَّا أَحَدٌ خُلَفَاءُ بَنِي أُمَيَّةَ. (۰/۷۵) ز) قَدْ نَالَ الْمُخْتَرِعُ الشَّابُّ جَوَائِزَ كَثِيرَةً. (۰/۵) ح) كَأَنَّكُمْ لَا تَحْتَوُونَ لِإِخْوَانِكُمْ مَا تَحْتَوُونَ لِأَنْفُسِكُمْ. (۰/۷۵) ط) لَعَلَّ اللَّهَ يَمَلَأُ صَدْرِي انْشِرَاحًا وَ قَمِي بِالْبَسْمَاتِ. (۰/۵) ي) نُحَدِّثُ الطُّلَّابَ عَنِ سِيرَةِ الْأَنْبِيَاءِ (ع) وَ صِرَاعِهِمْ مَعَ أَقْوَامِهِمُ الْكَافِرِينَ تَحْدِيثًا. (۰/۷۵) ك) لِمَ تَكْرِمُونَ لَيْثِيًّا إِكْرَامَ الْكِبَارِ؟ (۰/۵)	۷	
۷	انْتِخِبِ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجُمَةِ: الف) لَا يَبْأَسُ الْمُؤْمِنُونَ مِنْ رُوحِ اللَّهِ. ب) الْحَوْتُ يُصَادُ لِاسْتِخْرَاجِ الرِّيتِ مِنْ كَبِدِهِ. ج) مُؤْمِنَانِ مِنْ رَحْمَتِ خَدَاوْنِدِ نَامِيدِ شَوْنِدِ. د) نَهْنِغَ بَرَايَ خَارِجِ كَرْدَنِ رُوغَنِ از جِگَرَشِ شَكَارِ مِي شَوْدِ. هـ) نَهْنِغَ بَرَايَ خَارِجِ كَرْدَنِ رُوغَنِ از جِگَرَشِ شَكَارِ مِي كَنِيمِ.	۰/۵	
۸	كَمَلِ الْفَرَاعَاتِ فِي التَّرْجُمَةِ الْفَارْسِيَّةِ: الف) وُلِدَ الْفَرَزْدَقُ عَامَ ثَلَاثَةِ وَ عِشْرِينَ بَعْدَ الْهِجْرَةِ. ب) الرِّزَافَةُ بِكَمَاءٍ لَيْسَتْ لَهَا أَحْبَالٌ صَوْتِيَّةٌ. ج) فرزدق در سال هجری د) زرافه، است و صوتی ندارد.	۱	

ردیف	سؤالات	نمره
٩	تَرْجِمِ الأفعال التَّالِيَةَ: «سَاعَدَ: كَمَكَ كَرَدَ» الف) أَحَبَّبَنِي سَاعِدُونِي فِي كِتَابَةِ تَمَارِينِي. (ب) سَاعِدِ الْمِسْكِينَ الَّذِي لَا نَاصِرَ لَهُ. ج) قَدْ سَاعَدْتُ حَبِيبِي فِي جَمْعِ مَحْصُولِ مَرْزَعَتِي. «طَبَخَ: طَبَخَتْ» د) لِأَطْبِخُ طَعَامًا لِلْأُسْرَةِ. «سَجَدَ: سَجَدَهُ كَرَدَ» ز) مَا سَجَدَ إِبْلِيسُ لِأَدَمَ. ح) لَنْ يَسْجُدَ الْكَافِرُونَ لِلَّهِ.	٢
١٥	إِبْحَثْ عَنْ هَذِهِ الأَسْمَاءِ فِي الْجُمْلِ: يَذْهَبُ الصَّيَّادُونَ الْإِفْرِيقِيُّونَ لِصَيْدِ سَمَكٍ عَجِيبٍ. يَوْمَ الْعَدْلِ عَلَى الظَّالِمِ أَشَدُّ مِنْ يَوْمِ الْجَوْرِ عَلَى الْمَظْلُومِ. يَشْتَدُّ الْإِزْدِحَامُ أَمَامَ الْمَلَاعِبِ. الف) اسم المفعول (ب) اسم المكان (ج) اسم الفاعل (د) اسم التفضيل (هـ) اسم المبالغة تَرْجِمِ الكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ: و) أَضَافَ الْعَقَّادُ إِلَى الْمَكْتَبَةِ الْعَرَبِيَّةِ أَكْثَرَ مِنْ مِئَةِ كِتَابٍ. (ز) لِمَ تَحْفَرُونَ التُّرَابَ الْجَافَّ؟	٢
١١	مَيِّزْ فِي العِبَارَاتِ التَّالِيَةِ: جَلَسْتُ أَخَوَاتِي بَيْنَ الشَّجَرَتَيْنِ إِلَّا فَاطِمَةَ. - وَصَلَ الْمُسَافِرَانِ إِلَى الْمَطَارِ مُتَأَخِّرِينَ وَلَكِنَّهُمَا رَكِبَا الطَّائِرَةَ. - أَنْشَدَ الْفَرَزْدَقُ هَذِهِ الْقَصِيدَةَ إِنْشَادًا رَائِعًا. الف) الحال (ب) المُسْتَثْنَى مِنْهُ (ج) المُسْتَثْنَى (د) المفعول المُطْلَق (هـ) نوع المفعول المُطْلَق	١/٢٥
١٢	عَيِّنِ المَحَلَّ الإِعْرَابِيَّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ: الف) بَقِي إِبْرَاهِيمُ (ع) وَوَحِيدًا فَحَمَلَ فَاسًا وَ كَسَرَ جَمِيعَ الأَصْنَامِ. ب) يَقْدَرُ هَذَا الحَيَوَانَ اللَّبُونُ عَلَى الطَّيْرَانِ.	١/٢٥
١٣	عَيِّنِ الصَّحِيحَ لِلْفِرَاقِ: (كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ) (التَّكْبُرُ / يَطْرُقُ / التَّوَاضُّعُ / يَطُوفُ) الف) الحُجَّاجُ مَرَّاتٍ حَوْلَ بَيْتِ اللَّهِ لِأداءِ مَنَاسِكِ الحَجِّ. ب) جَعَلَ اللَّهُ آلَةَ العَقْلِ فَاعْلَمَ أَنَّ الحِكْمَةَ لَا تَعْمُرُ فِي قَلْبِ الجَبَّارِ.	٥/٥
١٤	إِقْرَأ النَّصَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: سَمَكَةُ السَّهْمِ مِنْ أَعْجَبِ الأَسْمَاكِ فِي الصَّبْدِ. إِنَّهَا تُطَلِّقُ قَطْرَاتِ المَاءِ مُتتَالِيَةً مِنْ فَمِهَا إِلَى الهَوَاءِ بِقُوَّةٍ تُشْبِهُ إِطْلَاقَ السَّهْمِ وَ تُطَلِّقُ هَذَا السَّهْمَ المَائِيَّ فِي اتِّجَاهِ الحَشْرَاتِ فَوْقَ المَاءِ وَ عِنْدَمَا تَسْقُطُ الحَشْرَةُ عَلَى سَطْحِ المَاءِ تَبْلُغُهَا حَيَّةٌ. هُوَاءُ أَسْمَاكِ الرِّبِيَّةِ مُعْجِبُونَ بِهَذِهِ السَّمَكَةِ وَ لَكِنَّ تَغْذِيَّتَهَا صَعِبَةٌ عَلَيْهِمْ لِأَنَّهَا تُحِبُّ أَنْ تَأْكُلَ الفَرَأْسَ الحَيَّةَ. الف) كَيْفَ تَبْلُغُ سَمَكَةُ السَّهْمِ الحَشْرَةَ الوَاقِعَةَ عَلَى سَطْحِ المَاءِ؟ (ب) مَتَى تَبْلُغُ سَمَكَةُ السَّهْمِ الحَشْرَةَ؟ ج) مَنْ يُحِبُّونَ سَمَكَةَ السَّهْمِ كَثِيرًا؟ د) لِمَاذَا تَكُونُ تَغْذِيَةُ سَمَكَةِ السَّهْمِ مِنَ الأُمُورِ الصَّعْبَةِ؟	١
١٥	عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ المَحَلِّ الإِعْرَابِيِّ: «عَلَّمْتُ أَوْلَادِي القُرْآنَ تَعْلِيمًا جَيِّدًا.» الف) عَلَّمْتُ: ١) الفِعْلُ المَاضِي «لَيْسَ لَهُ حَرْفٌ زَائِدٌ»، مَعْلُومٌ / فِعْلٌ وَ الجُمْلَةُ فِعْلِيَّةٌ ٢) الفِعْلُ المَاضِي، لِلْمُتَكَلِّمِ وَحْدِهِ / فِعْلٌ وَ مَع فَاعِلِهِ جُمْلَةٌ فِعْلِيَّةٌ ب) تَعْلِيمًا: ١) اسْمٌ، مَفْرُودٌ، مَذَكَّرٌ، وَزْنُهُ: «تَفْعِيلٌ»، نَكْرَةٌ / مَفْعُولٌ مُطْلَقٌ ٢) اسْمٌ، مَفْرُودٌ، حُرُوفُهُ الأَصْلِيَّةُ «ع ل م»، مَعْرِفَةٌ / حَالٌ	٥/٥
٢٥	مَوْفَّقٌ بِاشِيدِ.	

مثال: «يَخْرُجُ الرَّجَالُ الْمِضْيَاعُونَ مَعَ ضِيُوفِهِمْ إِلَى بَابِ الدَّارِ.» (ج) لَا تَغْتَضَبُ (ص ۱۲) (۵/۲۵) - در جای خالی باید فعل نهی از صیغه مفرد مذکر مخاطب «لَا تَغْتَضَبُ» بیاید؛ زیرا اسم مفرد مذکر «شَابٌ» مورد خطاب قرار گرفته است. (د) مَا ذَكَرَا (ص ۱۲) (۵/۲۵) - در جای خالی باید فعل ماضی منفی از صیغه متنی مذکر غائب «مَا ذَكَرَا» بیاید؛ زیرا این فعل درباره اسم متنی مذکر «أَخْوَانٌ» آمده است. - **نکته:** هرگاه اسم متنی، مضاف واقع شود: «ن» آخر آن حذف می‌شود. **مثال:** «أَخْوَانٌ + ضَمِيرٌ مُتَصِلٌ (لَمْ) = أَخْوَالٌ» دو برادرت

۱۱ الف أَصَغَرَ (ص ۴) - نکته: اسم تفضیل در حالت مذکر بر وزن «أَفْعَلٌ» می‌آید. **مثال:** «أَصَغَرَ: کوچک‌ترین.» (ب) الْمَدْرَسَةُ (ص ۱۵) - «الْمَدْرَسَةُ: مدرسه» اسم مکان بر وزن «مَفْعَلَةٌ» است.

«عُشٌّ: لانه» و «صَالَةٌ: سالن» اسم مکان نیستند؛ زیرا بر وزن اسم مکان نیامده‌اند. (ج) مُفْتَرِسًا (ص ۱۵) - **نکته:** اسم فاعل از فعل ثلاثی مزید «فعل» بیش از سه حرفی، از فعل مضارع از صیغه مفرد مذکر غائب ساخته می‌شود. در این حالت، حرف «مُ» جایگزین حرف مضارعه می‌شود و دومین حرف از حروف اصلی فعل، کسره «ی» می‌گیرد. **مثال:** «مُفْتَرِسٌ» اسم فاعل از «يَفْتَرِسُ» به معنای «شکارچی، درنده» است. (د) مَكْسُورٌ (ص ۱۵) - **نکته:** اسم مفعول از فعل ثلاثی مجزء «فعل فقط سه حرفی» بر وزن «مَفْعُولٌ» ساخته می‌شود. **مثال:** اسم مفعول از فعل «كَسَرَ» به صورت «مَكْسُورٌ» می‌آید. **ها** بدتر (ص ۸) - **نکته:** اسم تفضیل بر مفهوم برتری دلالت دارد و در حالت مذکر بر وزن «أَفْعَلٌ» می‌آید. **مثال:** «أَسْوَأُ: بدتر». - **نکته:** هرگاه پس از اسم تفضیل، حرف جرّ «مِنْ» بیاید (أَفْعَلٌ مِنْ...)، معنای «برتر» دارد. **مثال:** «لَا سَوْءَ أَسْوَأُ مِنَ الْكُذِبِ: هیچ بدی، بدتر از دروغ‌گویی نیست.» (و) نَقَدَكُنْدُكَاغَان (ص ۱۲) - «نَقَادٌ: جمع مکتسر و اسم فاعل به معنای «نقدکنندگان» است. - **نکته:** در جمله‌های مکتسر برای تشخیص وزن آن‌ها باید به مفرد آن‌ها مراجعه کرد. نَقَادٌ: مفرد ناقد، اسم فاعل. (هر مورد ۵/۲۵)

۱۲ ۲ (ص ۵ و ۶) (۵/۲۵) - در گزینه (۲)، «لَيْتَ» از حروف مشبّهة بالفعل به معنای «کاش» است و برای بیان آرزو به کار رفته است. - در گزینه (۱)، «إِنَّ» ادات شرط به معنای «اگر» است. در گزینه (۳)، «أَنَّ» در «أَنَّ أَصَفَّ» از حروف ناصبه به معنای «که» است که بر سر فعل مضارع «أَصَفَّ» آمده است. در همین گزینه «لَكُنَّ» به معنای «برای شما» است و نباید آن را با «لَكِنَّ: ولی» که از حروف مشبّهة بالفعل است، اشتباه بگیریم - ای دوستانم می‌خواهم که برای شما جشنی خانوادگی را توصیف کنم که هرگز آن را فراموش نخواهم کرد.»

۱۳ ۳ (ص ۸) (۵/۲۵) - نکته: «لَا»ی نفی جنس بر سر اسم می‌آید و وجود چیزی را به صورت کامل نفی می‌کند. فراموش نکنیم که بعد از «لَا»ی نفی جنس اسمی می‌آید که نه «ال» دارد و نه «تنوین» و حرکت فتحه «ت» دارد. در گزینه (۳)، «لَا» در «لَا حَاجَةَ لَهُ» از نوع لای نفی جنس می‌باشد و «لَا حَاجَةَ لَهُ» به معنای «هیچ نیازی ندارد» می‌باشد.

در گزینه (۱)، «لَا» در «لَا يَبْتَغِدُوا» از نوع «لَا»ی نفی مضارع است. در گزینه (۲)، «لَا» در جواب کلمه پرسشی «هَلْ» آمده است. - **نکته:** هرگاه میان حروف «أَنَّ، كَيْ، لِكَيْ، حَتَّى» و فعل مضارع، حرف «لَا» بیاید؛ از نوع لای نفی مضارع می‌باشد. **مثال:** «لَا يَبْتَغِدُوا = أَنْ لَا يَبْتَغِدُوا: که دور نشوند» - **نکته:** هرگاه پس از حرف «أَنَّ» فعل مضارع بیاید؛ فعل مضارع به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود. **مثال:** «لَا يَبْتَغِدُوا = أَنْ لَا يَبْتَغِدُوا: که دور نشوند»

۱۴ الف إِنَّ - (ص ۱۱) - نکته: از حروف مشبّهة بالفعل به معنای «همانا» است و ابتدای جمله می‌آید و جمله را تأکید می‌کند. **مثال:** «إِنَّ الْمَصَاعِبَ كَالنَّارِ تَقْوِي إِرَادَتَكَ: همانا گرفتاری‌ها مانند آتش است که اراده تو را قوی می‌کند.» (ب) لَعَلَّ - **نکته:** «لَعَلَّ» از حروف مشبّهة بالفعل به معنای «شاید، امید است» می‌باشد و برای بیان امید به کار می‌رود. **مثال:** «لَعَلَّ حَامِدًا يَحْفَظُ هَذِهِ الْجُمَلَاتِ الذَّهَبِيَّةَ: شاید حامد این جملات طلائی را حفظ کند.» (ج) لَا - در جای خالی باید «لَا»ی نفی جنس بیاید (با خردمندی‌ها همنشین می‌کنم که هیچ علاقه‌ای به دروغ گفتن ندارند.» فراموش نکنیم که بعد از «لَا»ی نفی جنس اسمی می‌آید که نه «ال» دارد و نه «تنوین». (ص ۱۵) (هر مورد ۵/۲۵)

۱۵ الف لای نفی مضارع - نکته: حرف «لَا» منفی کننده فعل مضارع است و تغییری در انتهای فعل مضارع ایجاد نمی‌کند. **مثال:** «لَا أَسَافِرُ: سفر نمی‌کنم.» (ب) لای نفی جنس - «لَا» در «لَا فَضْلَ» از نوع لای نفی جنس است «ثروتمند بر نیازمند هیچ برتری ندارد». فراموش نکنیم که بعد از لای نفی جنس اسمی می‌آید که نه «ال» دارد و نه «تنوین». (ج) لای نفی - «لَا» در «لَا تَجْتَنِبُ» از نوع لای نفی است. - **نکته:** برای ساختن فعل نهی، «لای نهی» را بر سر فعل مضارع می‌آوریم و آخر فعل را ساکن می‌کنیم و «ن» آخر فعل را به جز در صیغه جمع مؤنث حذف می‌کنیم. **مثال:** «لای نهی + تَجْتَنِبُ = لَا تَجْتَنِبُ: نباید پرهیز کنیم.» - **نکته:** فعل نهی در صیغه‌های غائب و متکلم به صورت «نبايد + مضارع التزامی» ترجمه می‌شود. **مثال:** «لَا تَجْتَنِبُ: نباید پرهیز کنیم» (ص ۷ و ۸) (هر مورد ۵/۲۵)

۱۶ الف التماسکین: مفعول / ممتا: جار و مجرور (ص ۱۲) (هر مورد ۵/۲۵) - نکته: مفعول در جمله فعلیه، معمولاً پس از فاعل می‌آید و کار بر آن انجام می‌شود. مفعول در ترجمه معمولاً همراه با حرف اضافه «را، به، برای، از، با و...» می‌آید. «التماسکین» مفعول است و در ترجمه همراه با حرف اضافه «به» می‌آید «به درماندگان خوراک ندهید.» - **نکته:** به ترکیب حرف جرّ و اسم پس از آن، جارّ و مجرور می‌گویند. **مثال:** «مِنْ + مَا = مِمَّا: جار و مجرور»

۱۷ الف ۱ - «يَنْزُلُ» فعل مضارع از صیغه مفرد مذکر غائب و فعل فقط سه حرفی است و هرگز مصدر آن بر وزن «تَفْعِيلٌ» و به صورت «تَنْزِيلٌ» نمی‌آید. (ب) ۲ - «الْمَطْرُ» فاعل و انجام‌دهنده کار است «باران بر مردم فرود می‌آید.» - **نکته: فاعل، انجام‌دهنده کار یا دارنده حالت است و همواره پس از فعل در جمله می‌آید. (ص ۱۵) (هر مورد ۵/۲۵)**

۱۸ الف الجائع (ص ۱۵) - کودک «گرسنه» به دنبال غذا است. (ب) الصَّرَاع (ص ۳) - هدف پیامبران از «کشمکش» با مردمان کافر خود، هدایت کردن آن‌ها بود. دو کلمه «الْقَرِيصَةُ: شکار» و «السَّعَائِرُ: مراسم» اضافی هستند. (هر مورد ۵/۲۵)

۱۹ ترجمه متن درک مطلب: حضرت ابراهیم (ع)، پدر پیامبر خدا اسماعیل (ع) و پیامبر خدا اسحاق (ع) است، و اسحاق (ع) پدر پیامبر خدا یعقوب (ع) است. خداوند حضرت ابراهیم (ع) را به سوی قومش در عراق فرستاد. آن‌ها بُت‌ها و ستاره‌ها و چیزهایی را که به عبادت‌کننده‌های آن‌ها سود نمی‌رساند، عبادت می‌کردند. پدر ابراهیم (ع) بُت‌ها را برای مردم می‌ساخت تا آن‌ها را عبادت کنند. الف) ابراهیم (ع) - چه کسی پدر بزرگ پیامبر خدا یعقوب (ع) بود؟ حضرت ابراهیم (ع). ب) لا، ما كانت الأصنام تَنْفَعُ قَوْمَ إِبْرَاهِيمَ (ع). - آیا بُت‌ها به قوم حضرت ابراهیم (ع) سود می‌رساندند؟ خیر، «خیر، بُت‌ها به قوم حضرت ابراهیم (ع) سود نمی‌رساندند.» ج) في العراق - قوم حضرت ابراهیم (ع) کجا زندگی می‌کردند؟ در عراق (د) ۱ - گزینه صحیح را درباره پدر حضرت ابراهیم (ع) مشخص کن: گزینه (۱): او سازنده بُت‌ها بود. (صحیح) گزینه (۲): او از پیامبران (ص) بود (غلط). (ص ۳) (هر مورد ۵/۲۵)

پاسخ آزمون (۳) - درس دوم

۱ الف قلّه (ص ۲۰) (ب) عجیب‌ترین (ص ۳۰) (ج) بی‌درپی (ص ۳۰) (د) تعمیرکار (ص ۲۵) (هر مورد ۵/۲۵)

۲ الف إِسْتِطَاعٌ = قَدَّرَ (ص ۱۷) - «إِسْتِطَاعٌ» و «قَدَّرَ» با هم مترادف و به معنای «توانست» هستند. (ب) يَصْعَدُ يَنْزِلُ (ص ۲۰) - «يَصْعَدُ: بالا برود» و «يَنْزِلُ: پایین برود» با هم متضاد هستند. (ج) الشَّابُّ العَجُوزُ (ص ۲۳) - «الشَّابُّ: جوان» و «العَجُوزُ: پیر» با هم متضاد هستند. (هر مورد ۵/۲۵)

۳ ۲ - «المِلْفَتُ» (ص ۲۶) (۵/۲۵) - «الدَّم: خون»، «العَظْم: استخوان» و «اللَّحْم: گوشت» با هم ارتباط معنایی دارند؛ اما «المِلْفَتُ: پرونده» از نظر معنایی ارتباطی با سایر کلمات ندارد.

۴ الف القَمَم (ص ۲۰) (ب) الحاجّ (ص ۱۸) - نکته: دقت شود که مفرد «الحَجَّاج» در عربی «الحاجّ» است و واژه «حاجی» فارسی است و در عربی بکار نمی‌رود. (هر مورد ۵/۲۵)

۱۰۵ الف) ضَعِيفاً: حال / انسان در حالت ناتوانی آفریده شد. (ص ۲۳) (۵/۵) - نکته:

مفعول در جملات فعلیه نقش اصلی و حال نقش تکمیلی جمله است و در این جمله فعل «خَلِقَ» مجهول است و از آنجا که جملات مجهول، مفعول ندارند پس «ضَعِيفاً» حال است. (ب) هُوَ يَجُزُّ: جمله حالیه / دوستش آمد درحالی که ماشینی را با تراکتور می کشید. (ص ۲۳) (۵/۵) - نکته: گاهی حال به صورت یک جمله اسمیه همراه با واو حالیه و به دنبال آن یک ضمیر می آید. در این عبارت، فعل جمله حالیه مضارع است و با توجه به فعل ماضی جمله قبل به صورت ماضی استمراری ترجمه می شود.

۱۱ الف) أُولَى (ص ۲۰) - اسم تفضیل برای مذکر بر وزن «أَفْعَل» و مؤنث بر وزن «فُعَلَى» است. در این عبارت «أُولَى» اسم تفضیل مؤنث و مذکر آن «أُول» است. (ب) مَوْقِفٌ (ص ۲۵) - اسم مکان بر وزن «مَفْعَلٌ»، و «مَفْعَلَةٌ» است. (ج) خَالِيساً (ص ۳۱) - در ثلاثی مجرد اسم فاعل بر وزن «فَاعِلٌ» است. (د) الْمُكْرَمَةَ (ص ۱۸) - نکته: اسم مفعول از فعل ثلاثی مزید «فعل» بیش از سه حرفی، از فعل مضارع از صیغه مفرد مذکر غائب ساخته می شود. در این حالت، حرف «مُ» جایگزین حرف مضارعه می شود و دومین حرف از حروف اصلی فعل، فتحه «ت» می گیرد. (ه) السَّيَّارَةَ (ص ۲۵) - اسم مبالغه بر وزن «فَعَالٌ» و «فَعَالَةٌ» است. اسم مبالغه می تواند علاوه بر صفت به شغل، ابزار، وسیله و دستگاه نیز دلالت داشته باشد. (و) كَشَاوِرُز / بسیار صبور / مورد احترام (ص ۲۵) - واژه «المزارع» را اگر با فتحه حرف میم «المزارع» بخوانیم جمع مکسر «المزَرَعة» و اسم مکان و به معنی «مزرعه ها» است ولی اگر با ضمه حرف میم «المُزارع» خوانده شود مفرد مذکر و اسم فاعل و به معنی «کشاورز» است. در این عبارت با توجه به اسم اشاره «هذا» که مفرد مذکر است پس «المُزارع» اسم فاعل و به معنی «کشاورز» است. «صَبَّأً» اسم مبالغه است و اسم مبالغه اگر صفت باشد و شغل و ابزار نباشد با پیشوند «بسیار ...» ترجمه می شود.

«مُحْتَرَمٌ» اسم مفعول است و اسم مفعول با پسوند «... شده» و یا پیشوند «مورد ...» ترجمه می شود. (هر مورد ۵/۲۵)

۱۲ گزینۀ (۱) (۵/۲۵) - در این جمله «مُكْسَرَةٌ» نکره و حالت «أَصْنَافٌ» را بیان می کند. هنگامی که مردم برگشتند، بت های خود را شکسته دیدند و ولی در گزینۀ (۲) «المسرورین» معرفه است و نمی تواند حال باشد و در اینجا صفت است. (گروهی از تماشاچیان خوشحال را مقابل ورزشگاه دیدم)

۱۳ الف) الْمُعَطَّلَةَ (خراب شده) / ماشین خراب پدرم را به تعمیرگاه بردم. (ب) دموع (اشکها) / هنگامی که تصویر شهدا را در تلویزیون می بینم اشک هایم بر چشمانم جاری می شود. (ج) الأقریاء (خویشاوندان) / هنگام بیماری های سخت گاهی به خویشاوندان پناه می بریم. دو کلمه باقی مانده ذائقة: چشنده و المَحَافَظَةُ: استان) مناسب جملات نیست. (هر مورد ۵/۲۵)

۱۴ الف) جَلَسَتْ - در صورتی که «أصبحت» در جای خالی باشد «مظلومه» خبر فعل ناقصه خواهد شد و در صورتی که «سَاعَدَتْ» در جای خالی باشد «مظلومه» مفعول می شود. ولی «جَلَسَتْ» فعل لازم است و «الطالبة» فاعل و «مظلومه» حال است. (ص ۲۲) - ترجمه: أصبحت الطالبة مظلومة: دانش آموز مظلوم شد. سَاعَدَتْ الطالبة مظلومة: دانش آموز یک مظلوم را یاری کرد. جَلَسَتْ الطالبة مظلومة: دانش آموز مظلومانه نشست. (ب) وَ هُمْ يَجْمَعُونَ الْمَحَاصِلَ (الگوی جمله حالیه حتماً «واو» به همراه یک ضمیر منفصل می باشد) (ص ۲۳) (ج) ماشياً - «الطالب» مرجع حال و مفرد مذکر است، پس حال «فَرِحَ» که مؤنث است صحیح نیست. ضمناً «و هو مسروراً» جمله حالیه و یک جمله اسمیه است که «هو» مبتدا و «مسرور» خبر است و باید مرفوع باشد. (ص ۲۳) (هر مورد ۵/۲۵)

۱۵ الف) الْمُحْسِنُ: فاعل / حَتَّى: حال (ص ۳۱) (ب) الخَطَرِ: مضاف الیه (ص ۳۰) (هر مورد ۵/۲۵)

۱۶ الف) گزینۀ (۱) - در گزینۀ (۲) مجهول اشتباه است. حرکت عین الفعل در فعل مجهول فتحه است. (ب) گزینۀ (۲) - در گزینۀ (۱) معرفه و صفت غلط است. (هر مورد ۵/۲۵)

۵ الف) ۳ «المطار» (ص ۱۸) - «فرودگاه»، مکانی است برای پرواز کردن هواپیماها در کشور (ترجمۀ سایر کلمات به ترتیب: تلویزیون، چادرها) (ب) ۱ «الاستان» (ص ۲۶) - «دندانها»، عضوی از اعضای بدن که در دهان ما واقع است. (ترجمۀ سایر کلمات به ترتیب: شانهها، چشمها) (هر مورد ۵/۲۵)

۶ الف) پروردگارا، به ما در دنیا و در آخرت نیکی بده. (ص ۲۷) (۵/۵) (ب) ای نفس آرام، با خشنودی (خود) و رضایت (خدا) به سوی پروردگارت بازگرد. (ص ۲۳) (۵/۷۵) (ج) هرکه گناه کند در حالی که می خندد، وارد جهنم می شود در حالی که گریه می کند. (ص ۳۱) (۵/۵) (د) قطعاً خداوند اولین آیات قرآن را بر پیامبر در غار حرا نازل کرد. (ص ۲۰) (۵/۵) - نکته: «هَوَاةٌ» جمع مکسر «هاوی» به معنی «طرفدار، علاقمند» و اسم فاعل است. (و) تراکتور ماشینی است که برای کار در مزرعه به کار گرفته می شود. (ص ۲۵) (۵/۵) - نکته: «تُسْتَخَذُ» فعل مضارع مجهول است. (ز) همه مسلمانان هنگامی که حاجی ها را در تلویزیون می بینند، به حج مشتاق می شوند. (ص ۱۹) (۵/۷۵) - نکته: دقت شود در این جمله «كَلٌّ» + اسم جمع است و به معنی «همه مسلمانان» است. (ح) گویا پای یکی از تماشاچیان درد می کند در حالی که او نمی تواند به بالای کوه صعود کند. (ص ۲۰ و ۲۳) (۵/۷۵) - نکته: «أعلی» با وجود اینکه اسم تفضیل است ولی گاهی بصورت «بالا» ترجمه می شود. (ط) آیا دیدید غار ثوری که پیامبر (ص) در راه هجرتش به آن پناه برد؟ (ص ۲۰) (۵/۷۵) (ی) زائران با تأخیر به فرودگاه رسیدند و سوار هواپیما نشدند. (ص ۲۳) (۵/۷۵) (ک) خدای من، با لطفت با ما رفتار کن و با عدالت خود با ما رفتار نکن. (ص ۲۹) (۵/۷۵)

۷ الف) ۱ (ص ۳۰) - «حَيَّةٌ» در این عبارت حال است و باید در ترجمۀ حال دقت شود که بین حال و اسم قبل از آن فاصله (با، به، را، از، در حالی که، ویرگول و ...) باشد. در گزینۀ (۲) به صورت صفت ترجمه شده که اشتباه است. (ب) ۲ (ص ۲۳) - «هُوَ يَجْمَعُ الْمَحْصُولَ» جمله حالیه است و در ترجمه «در حالی که» می آید. «يَجْمَعُ» فعل مضارع درون جمله حالیه است و چون قبل از آن، فعل ماضی «رَأَيْتُ» ماضی آمده است؛ لذا «يَجْمَعُ» به صورت ماضی استمراری «جمع می کرد» ترجمه می شود. (هر مورد ۵/۲۵)

۸ الف) قوی ترین / با اقتدار (ص ۳۱) - نکته: «أقوی» اسم تفضیل است و با توجه به اسم بعدش به صورت صفت عالی «قوی ترین» ترجمه می شود. «مقتدراً» در این جمله حال است و به وسیله «با» ترجمه می شود. (ب) به یاد می آورم / عبادت می کرد (ص ۲۰) - نکته: «أَتَذَكَّرُ» فعل مضارع متکلم وحده است و به معنی «به یاد می آورم» است. همچنین «كَانَ... يَتَعَبَّدُ» با توجه به نکته «كان + مضارع» به صورت ماضی استمراری (عبادت می کرد) ترجمه می شود. (هر مورد ۵/۲۵)

۹ الف) خودداری کرده بود - «كان» همراه «قد» و فعل ماضی به صورت ماضی بعید فارسی ترجمه می شود. (ص ۲۸) (ب) خودداری نکنید - نکته: برای ساختن فعل نهی مخاطب، «لای نهی» را بر سر فعل مضارع از صیغه مخاطب می آوریم و آخر فعل را ساکن می کنیم و «ن» آخر فعل را به جز در صیغه جمع مؤنث حذف می کنیم. مثال: «لای نهی + تَمْتَعُونَ = لَا تَمْتَعُوا: خودداری نکنید» (ص ۲۸) (ج) گاهی خودداری می کنید - «قد» همراه با فعل مضارع به صورت «گاهی + مضارع» و یا «شاید + مضارع التزامی» ترجمه می شود. (ص ۲۸) (د) به یاد نیاوردم، به یاد نیاورده ام - نکته: هرگاه پس از حرف «لَم» فعل مضارع بیاید؛ فعل مضارع به صورت «ماضی ساده منفی» یا «ماضی نقلی منفی» ترجمه می شود. مثال: «لَم أَتَذَكَّرْ: به یاد نیاوردم، به یاد نیاورده ام» (ص ۲۹) (ه) نباید به یاد بیاورند - برای ساختن فعل نهی غائب، «لای نهی» را بر سر فعل مضارع از صیغه غائب می آوریم و آخر فعل را ساکن می کنیم و «ن» آخر فعل را به جز در صیغه جمع مؤنث حذف می کنیم و در ترجمۀ نهی غائب از «باید + مضارع التزامی» استفاده می کنیم. مثال: «لای نهی + يَتَذَكَّرُوا = نباید به یاد بیاورند» (ص ۲۹) (و) به یاد بیاورید - «تَذَكَّرُوا» می تواند فعل ماضی یا امر باشد. در این عبارت با توجه به ضمیر متصل مخاطب «کم» در «شبابکم» فعل امر است. (ص ۲۹) (هر مورد ۵/۲۵)